

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Datum
Diarienum/Projekt nr		Upprättad av	Godkänd av
Version			
1.3.6 – Å 2015-538	Meliha Sevinc Husberg	Jenny Forkman	2015-09-25 1.0

Riktlinjer vid misstanke om brott i Tillväxtverkets stödverksamhet

Syfte

Riktlinjen har fastställts av chefsjuristen och ska vara ett stöd för myndigheten när brott kan misstänkas i Tillväxtverkets stödverksamhet.

Bakgrund

Tillväxtverket ska granska alla projekt som finansieras med nationella medel och EU medel.

Tillväxtverket följer den anmälningpolicy för misstänkta EU-bedrägerier, som Rådet för skydd av EU:s finansiella intressen, SEFI-rådet¹ har. Se bilaga. SEFI-rådet ansvarar för att samordna åtgärder i Sverige mot bedrägerier och andra missbruk av EU-relaterade medel.

Under den nya programperioden 2014 - 2020 har EU lagt ett större fokus på bedrägeribekämpning, och detta påverkar även Tillväxtverkets arbete. Kravet är infört i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 artikel 125. Av artikeln framgår att förvaltande myndighet ska införa effektiva och proportionella bestämmelser om bedrägeribekämpning med beaktande av konstaterade risker. Tillväxtverket ska aktivt förebygga, upptäcka och korrigera bedrägerier och andra oriktigheter som riskerar att skada unionens budget. Revisionsmyndigheten kommer att granska att Tillväxtverket fullgör sitt uppdrag i detta avseende.

SEFI-rådets anmälningpolicy kan i tillämpliga delar även ge stöd i fråga om misstänkt brottslighet inom projekt som finansieras med EU-medel.

Misstanke om brott

De brott som kan vara aktuella är främst bedrägeri och subventionsmissbruk enligt 9 kap. 1 - 3a §§ brottsbalken. Även försök till bedrägeri eller grovt bedrägeri är straffbart, dvs. ett brott kan ha begåtts även om det aktuella bidraget eller förmånen inte har betalats ut eller har återkrävts.

Omständigheter som kan ge anledning till misstanke om brott är exempelvis följande.

- Att stödmottagaren tar tillbaka en begäran om utbetalning eller vissa påstådda redovisade kostnader eller inte kan styrka kostnader.
- Att stödmottagaren vid förfrågan lämnar ändrade, svävande eller oklara uppgifter till stödmyndigheten eller inte kommer in med begärda kompletteringar.

¹ Regeringen har inrättat Rådet för skydd av EU:s finansiella intressen (SEFI-rådet) i syfte att främja en effektiv och korrekt användning av EU-relaterade medel och för att samordna åtgärder mot bedrägerier, missbruk och annan oegentlig hantering av sådana medel i Sverige. Rådet består av företrädare för Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Fiskeriverket, Jordbruksverket, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen, Svenska ESF-rådet, Tillväxtverket och Tullverket.

- Saknade eller bristfälliga underlag, t.ex. fakturor, handskrivna kontantnotor, utdrag ur bokföringen eller liknande, som inte uppfyller de krav som ställs i lagstiftningen eller i regelverket för stödberättigande kostnader gällande fondmedel.
- Att det inte går att få kontakt med fakturautställaren.
- Att stödmottagaren vid kontroll inte kan visa upp den utrustning för vilken bidrag beviljats.
- Transaktioner med närstående, okända eller inte relevanta personer, företag eller organisationer.
- Att det framkommer redovisade kostnader som inte existerat vid tidpunkten för ansökan om utbetalning.
- Att det framkommer osanna eller falska handlingar nyttjas.
- Att det framkommer verifikat som visar tecken på ändring.
- Att stödsökande inte kan verifiera redovisade kostnader.

Det kan finnas särskild anledning att t.ex. kolla momsdeklarationer och upphandlingar eller annat köp som t.ex. konsultköp.

Tillväxtverket bedömer enbart om det finns anledning att anta att ett brott *kan* ha begåtts, rent objektivt. En bedömning om den misstänkte uppsåtliga (medvetet) eller av oaktsamhet (slarv) orsakat felaktigheten ska inte göras av Tillväxtverket, utan av den brottsutredande myndigheten.

Mer detaljerad information avseende tecken på misstänkt brottslighet och tecken på agerande som inte är brottsligt finns dels i SEFI-rådets anmälningspolicy, dels i broschyren "Vägledning för hantering av misstänkt brottslighet i samband med förvaltning av EU-medel" som ska finnas tillgängligt på varje kontor.

Rutiner vid misstanke om brott

Grundregeln är att misstanke om bedrägeri avseende EU-medel ska anmälas till Ekobrottsmyndigheten och misstanke om bedrägeri avseende nationella medel ska anmälan ske till Polismyndigheten. Det är chefsjuristen som beslutar om en anmälan ska göras efter samråd med berörd enhetschef.

Om en handläggare fattar misstanke om brott i ett stödärende ska närmast överordnad chef samt en verksjurist vid enheten Juridik informeras. Den berörde enhetschefen ansvarar för att vid behov informera regionchefen och avdelningschefen om ärendet. Verksjuristen föredrar ärendet för chefsjuristen och upprättar förslag till beslut om anmälan ska göras. Den berörda enhetschefen bör i normalfallet delta i beslutet.

Handläggaren på den berörda enheten ska bistå verksjuristen i arbetet och bland annat hjälpa honom eller henne att ta fram dokumentation som behövs för att avgöra om en anmälan ska göras eller inte. Utgångspunkten är att granskningen av projektet fortsätter som vanligt oavsett om en anmälan görs eller inte.

Verksjuristen ska, innan en anmälan görs, kontakta pressansvarig inom avdelning Kommunikation.

Uppgifter som bör finnas med i en brottsanmälan

Följande uppgifter bör finnas med i en brottsanmälan.

- Personuppgifter avseende den misstänkte eller eventuella organisationsuppgifter.
- En kort redogörelse för den misstänkta brottsligheten samt tidpunkt och plats för det misstänkta brottet.
- Vilket stöd som söks och gällande regler.
- Kontaktperson på den anmälande myndigheten, (i normalfallet verksjuristen själv).

Till anmälan bör följande handlingar bifogas:

- Kopia av handling där de oriktiga uppgifterna lämnats t.ex. ansökningshandlingar eller underlag för stödberättigande kostnader (såsom fakturor och utdrag ur bokföring).
- Kopia av myndighetens alla beslut i ärendet t.ex. beslut att bifalla aktuell ansökan eller beslut om återkrav.
- Kopia av andra handlingar av betydelse t.ex. skriftväxling och tjänsteanteckningar.

Sekretess

Uppgifter i anmälan lyder under samma omfattande sekretess som polis och åklagare har i förundersökning om brott, förundersökningssekretess. Detta innebär att sådana uppgifter som skulle skada utredningen om dessas uppgifter lämnades ut, är skyddade. Stödmottagaren ska därför inte underrättas om anmälningsbeslut och inte heller den eller de misstänkta.

Anmälningsärendet ska diarieföras med en ärendemening som inte innehåller uppgifter att som gör det möjligt för den eller de misstänkta att med stöd av offentlighetsprincipen se att det finns misstankar mot dem.